

Sygn. akt VI U 209/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 13 grudnia 2013 r., znak: (...)

w sprawie: J. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. K. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

***Na oryginale właściwy podpis***

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.12.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu J. K. prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udokumentował na dzień 31.12.1998r., 15 letniego okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze. Pozwany uznał, że powód posiada 27 lat, 4miesiące i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony wnosząc o ich zmianę i przyznanie emerytury, powołując się na swoją pracę w szczególnych warunkach w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w N.od 4.06.1969 r. do 23.06.1993 r..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

***Sąd ustalił co następuje:***

Ubezpieczony J. K., urodzony (...), w dniu 19.11.2013r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony na dzień 31.12.1998r. udowodnił 27 lat, 4 miesiące i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

(okoliczności bezsporne),

dowód: wniosek w aktach rentowych)

W okresie 4.09.1969 r. do 23.06.1993 r. ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w N.( następnie Przedsiębiorstwie (...) w N.). Ubezpieczony zatrudnił się jako monter w ramach umowy o naukę zawodu. Po ukończeniu nauki zawodu ubezpieczony został zatrudniony jako monter instalacji sanitarnych.

dowód : dokumenty w aktach osobowych.

Faktycznie od początku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w N. ubezpieczony pracował w brygadzie zajmującej się pracami wodno-kanalizacyjnymi w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie przy układaniu rur, instalacji wodno – kanalizacyjnych w głębokich wykopach na budowach w okolicach N., S. i S.. Razem z powodem w tej samej brygadzie pracował świadek Z. W., zatrudniony jako monter instalacji sanitarnych a jego przełożonym był świadek A. M. W okresie od 22.04.1972 r. do 14.04.1973 r. powód pełnił zasadniczą służbę wojskową po której odbyciu powrócił do pracy na dotychczasowe stanowisko.

dowód: zeznania świadków A. M. i Z. W. oraz zeznania powoda –zapis protokołu rozprawy –płyta k.27

W świadectwie pracy z dnia 19.05.1993 r. wystawionym przez pracodawcę wskazano, że powód w okresie od 4.09.1969r. do 23.06.1993 r. pracował jako uczeń i monter instalacji sanitarnych.

dowód: świadectwo pracy w aktach osobowych

Pracodawca powoda –Przedsiębiorstwo (...) w N. nie wystawił powodowi świadectwo pracy w warunkach szczególnych.

okoliczność bezsporna

### **Sąd Okręgowy zważył co następuje:**

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały, akt osobowych powoda, zeznań świadków i powoda.

Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków i powoda, bowiem były one logiczne, spójne i uzupełniały się wzajemnie. Świadkowie pracowali powodem na tych samych budowach, świadek Z. W. w tej samej brygadzie co powód, świadek A. M. jako przełożony ubezpieczonego opisy pracy powoda czerpali więc z własnych obserwacji. Zeznania powoda zgodne były z zeznaniami świadków i znajdowały potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów i dlatego również zasługiwały na wiarę. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało w sposób nie budzący wątpliwości, że powód, mimo określenia jego stanowiska pracy jako montera instalacji sanitarnych, w okresie od 4.09.1969 r. do 23.06.1993 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie przy pracach wodno – kanalizacyjnych, określonych w wykazie A Dział V pkt 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. ( art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 ( 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał więc, że w niniejszej sprawie są podstawy do zaliczenia powodowi pracy w Przedsiębiorstwie (...)w N. w okresie od 4.06.1969 r. do 23.06.1993r. jako pracy w

szczególnych warunkach, której wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Powód zatrudniony był bowiem przy pracach wymienionych w wykazie A Dział V pkt 1 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wskazać tu należy, że nawet przy zaliczeniu powodowi okresu pracy dopiero od 9.05.1973 r. t.j. od momentu ukończenia nauki zawodu przepracowany okres pracy w szczególnych warunkach przekracza wymagane przepisami prawa 15 lat. Zdaniem Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala jednak na zaliczenie całego spornego okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w N. do pracy w szczególnych warunkach. Fakt, że powód w trakcie tego zatrudnienia odbywał zasadniczą służbę wojskową nie stoi na przeszkodzie zaliczeniu okresu tej służby do okresu pracy w szczególnych warunkach, bowiem zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 25.02.2010 r. w sprawie II UK 219/09 ( LEX nr 590248 ) okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Sąd Okręgowy w pełni podziela powyższy pogląd uznając, że ma on zastosowanie w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, skoro organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>14</sup>§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz fakt określenia stanowiska powoda w świadectwie pracy jako robotnika budowlanego, co wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem.

***SSO Ewa Milczarek***